

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ & ΘΑΣΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ 1 – 654 03 ΚΑΒΑΛΑ,

+30-2510-223.141, +30-2510-223.283, metropolit@imfnth.org,
<http://www.im-philippon.gr/>

ἀριθμ. πρωτ.: 623.-

Εν Καβάλα τῇ 31^ῃ Ἰουλίου 2026.-

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΑΣΟΥ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΟΦΟΡΟΝ ΚΟΙΜΗΣΙΝ ΚΑΙ ΟΥΡΑΝΙΑΝ ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΝ ΤΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ

Πρὸς τὸ Χριστεπώνυμο Πλήρωμα,
τὸν ἱερό Κλῆρο καὶ τὸν εὐσεβῆ Λαὸ
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου
ΕΝΤΑΥΘΑ

Ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοί,

Καὶ πάλι, ἐφέτος, εἴμεθα μπροστὰ στὸ μεγαλόπρεπο μυστήριον τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ τῆς μεταστάσεως τοῦ πανάγνου σώματός της στὸν πνευματικὸ καὶ οὐράνιο κόσμον. Ἡ εὐκαιρία αὕτη ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία, κάθε χρόνο, τὸν Αὐγουστο, καὶ ἰδιαίτερος στὶς δεκαπέντε (15) τοῦ μηνός, προβάλλεται παγκόσμια καὶ διαχρονικὰ ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία μας, μὲ ἱεροπρέπεια καὶ βαθυτάτη συγκίνηση πρὸς τὴν Μητέρα τῆς Ζωῆς, ποὺ εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ μας. Ἡ μοναδικὴ αὕτη ἐορτὴ καθιερώθηκε ἱστορικὰ, μορφολογικὰ, ὑμνογραφικὰ, ἀλλὰ καὶ θεολογικὰ, στὶς ἀρχές τοῦ 5^{ου} μ. Χ. αἰῶνος μὲ τὴν ἀνέγερση, ἀπὸ τὸν εὐσεβῆ καὶ ἅγιο αὐτοκράτορα Μαρκιανό¹ [392-457 μ.Χ.] καὶ τὴν σύζυγό του ἁγία Πουλχερία² [399-453 μ.Χ.], ἱεροῦ Ναοῦ πρὸς τιμὴ τῆς Θεοτόκου στὸν κῆπο τῆς Γεθση-

¹ Ὁ ἅγιος ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ (Θράκη, Ἰλλυρία, 392 - Βυζαντινὴ Κωνσταντινούπολη 26 Ἰανουαρίου 457) ἦταν Αὐτοκράτορας τῆς Ανατολικῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὸ 450 μέχρι τὸν θάνατό του. Τὸ 451 μ.Χ., συνεκάλεσε τὴν Σύνοδο τῆς Χαλκηδόνος (Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος), ὅπου ἀπεφασίσθη ὅτι ἡ ὀρθὴ ὁρολογία τοῦ χριστιανικοῦ δόγματος εἶναι ἡ δυοφυσιτικὴ εἰς Χριστὸν «ἐν δύο φύσεσιν» μετὰ τὴν ἔνωση χωρὶς νὰ ἀναιρῇ τὴν Ἑφεσιανὴ φράση «μία φύσις τοῦ Θεοῦ Λόγου σεσαρκωμένη» τοῦ 431 μ.Χ., ὅπως διευρυνήθη ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλεξανδρείας ἅγιο Κύριλλο. Μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Χαλκηδόνος πολλὲς ἐκκλησίαι ἀπεσχίσθησαν, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐθεώρησαν τὸ δόγμα ὡς Νεστοριανικόν. Αὐτὲς εἶναι γνωστὲς ὡς Προχαλκηδόνιες Ἐκκλησίαι. Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος στὴ Χαλκηδόνα, διεκήρυξε ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχε «δύο φύσεις», τὴν θεία καὶ τὴν ἀνθρωπίνην. Ὁ ἅγιος Μαρκιανὸς ἀπεβίωσε στὶς 27 Ἰανουαρίου 457 μ.Χ.. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀνεκήρυξε ἅγιο τὸν αὐτοκράτορα Μαρκιανόν. Ἡ μνήμη του τιμᾶται στὶς 17 Φεβρουαρίου ἐκάστου ἔτους.

<https://el.wikipedia.org/wiki/Μαρκιανός>

² Ἡ ἁγία ΑἰΔΙΑ - ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (19 Ἰανουαρίου 399 μ.Χ. - Ἰούλιος 453 μ.Χ.) ἦταν ἀντιβασιλίς τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας στὴν Ἀνατολὴ ὅταν ὁ ἀδελφός της Θεοδόσιος Β' ἦταν ἀνήλικος. Ἐγίνε Αὐτοκράτειρα μετὰ ἀπὸ τὸν γάμο της μὲ τὸν Μαρκιανόν. Ὅταν ἀπεβίωσε ὁ Αὐτοκράτορας Ἀρκάδιος, ὁ Θεοδόσιος Β' ἦταν ἑπτὰ ἐτῶν, ἡ δὲ Πουλχερία ἑννέα. Τὴν ἐξουσία, τὰ πρῶτα χρόνια, τὴν ἀσκούσε ὁ συνετὸς Ἀνθέμιος ὑπαρχος τῆς Ἀνατολῆς. Ἀπὸ τὶς 4 Ἰουλίου 414 μ.Χ. ὅμως, ὅταν ἡ Πουλχερία ἀναγορεύθηκε Αὐγούστα, ὁ Ἀνθέμιος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ζωὴ, καὶ ἡ Πουλχερία ἀνέλαβε τὰ ἡνία τῆς αὐτοκρατορίας, πράγμα ποὺ συνέβη καὶ μετὰ τὴν ἐνηλικίωση τοῦ ἀδελφοῦ της. Ὁ Θεοδόσιος Β', ἀδύναμος καὶ ἀσθενοὺς χαρακτήρης, δέχθηκε τὴν ἐπιρροὴν τῆς δραστήριας καὶ δυναμικῆς ἀδελφῆς του, ἡ ὁποία, μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἱκανῶν συνεργατῶν ποὺ ἐπέλεγε, ἔδωσε λύσεις σὲ ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα ποὺ ταλάνισαν τὴν αὐτοκρατορία, ἐπιβάλλοντας πάντα τὴ θέλησίν της στὸν Θεοδόσιον Β'. Τὸ 450 μ.Χ. ὁ Θεοδόσιος Β' ἀπεβίωσε, καὶ ἡ Πουλχερία ἔμεινε μόνη της ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ἐπέλεξε γιὰ σύζυγό της τὸν σῶφρονα συγκλητικόν Μαρκιανόν ἀπὸ τὴν Θράκη. Ἡ Πουλχερία, γυναίκα ἄκρως εὐσεβῆς, ἔδειξε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ ἐν γένει ἐκκλησιαστικὰ πράγ-

μανή στα Ἱεροσόλυμα, ὅπου μέχρι σήμερα εὐρίσκεται, καὶ ὅπου μὲ εὐλάβεια, ἀπὸ ὅλη τὴν χριστιανωσύνη, ἐκεῖ στὸ Θεομητορικὸ Μνῆμα, ἀποδίδεται ἡ τιμὴ, ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν Κυρία Θεοτόκο.

Μέσα στὸ πλῆθος τῶν ὑμνογράφων ποὺ ὑμνησαν τὴν Παναγία μας καὶ συνέθεσαν μοναδικοὺς ὕμνους πρὸς αὐτήν, εἶναι καὶ ὁ ἅγιος ΚΟΣΜΑΣ ὁ μελωδός³, ποὺ τὸν 8^ο αἰῶνα μ.Χ. συνέγραψε καὶ τὸ περίφημο κοντάκιο πρὸς τὴν Παναγία μας γιὰ τὴν ἐορτὴ τῆς Κοιμήσεώς της, τοῦ ὁποῖου τὸ προοίμιο καὶ ἡ πρώτη στροφὴ του, ἀναγινώσκεται καὶ στὴν σημερινὴ ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου πρὶν ἀπὸ τὸ συναξάριο.

Ψάλλει, λοιπόν, ὁ ἅγιος ΚΟΣΜΑΣ : *«Ἡ Μαρία ὑπέστη τὸν ὕπνο τῆς ζωῆς (τὸν θάνατο) ἔχοντας τὸ βλέμμα τῆς ἄγρυπνο, ἀφοῦ μεταστάθηκε μὲ τὸ σῶμα, γιὰ νὰ πρεσβεύῃ καὶ νὰ προστατεύῃ. Μὲ τὴν κοίμησίν της μετέβη ἀπὸ τὴν ἐπίγεια ξενιτεὶὰ καὶ διαμένει στὸν τόπο τοῦ παραδείσου, αὐτὴ ποὺ ἀπέκτησε μήτρα πρὸς πλατεὶὰ ἀπὸ τῆ σκηνῆς τῶν οὐρανῶν, ἐπειδὴ ὑπῆρξε οἶκος καὶ θρόνος καὶ εὐρύχωρος τόπος τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ παιδί της, ὁ Κύριος, συνυπάρχει μαζί της γιὰ πάντα, αὐτὸς ποὺ κατοίκησε στὴν ἀειπάρθενο μήτρα»*⁴. Εἶναι γεγονός, ὅτι μέσα στὴν παράδοση τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας, ἡ Παναγία μας ἀποτελεῖ γιὰ τοὺς χριστιανοὺς ὅλων τῶν αἰώνων, τὴν προστασία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὴν γλυκεὶὰ καὶ μοναδικὴ ἐκείνη οὐράνια ἀγκαλιὰ ποὺ δέχεται μὲ καλωσύνη καὶ θαλπωρὴ κάθε πονεμένη καὶ ἀδικημένη ψυχὴ, κάθε ἄρρωστο, βασανισμένο, ταλαιπωρημένο, κυνηγημένο καὶ συ-

ματα τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἀνέγερση καὶ ὑποστήριξη φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, ἐνῶ ἔκτισε καὶ τὸν πρῶτο ναὸ τῆς Παναγίας στὶς Βλαχέρνες. Λέγεται μάλιστα ὅτι αὐτὴ κέντησε μὲ χρυσὴ κλωστή τὴν Τιμία Ζώνη τῆς Παναγίας διακοσμώντας τὴν. Ἡ χρυσὴ αὐτὴ κλωστή εἶναι εὐδιάκριτη καὶ σήμερα στὸ τμήμα τῆς ἀγίας Ζώνης ποὺ φυλάσσεται στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου. Ἀκόμη, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση, ὑπῆρξε ἡ ἰδρύτρια τῆς Μονῆς Ἐσφιγμένου, τῆς Μονῆς Ξηροποτάμου στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ τῆς Μονῆς τοῦ «Χειμάρρου» κοντὰ στὸν ἴδιο χώρο. Εὐαίσθητη καὶ γιὰ τὰ θεολογικὰ πράγματα τῆς Αὐτοκρατορίας, ὑπεστήριξε τὴν σύγκληση τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου στὴν Ἐφεσο τὸ 431 μ.Χ., ἡ ὁποία κατεδίκασε τὸν Νεστόριο καὶ τὶς δοξασίες του, ὅπως ἐπίσης καὶ τὴν Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο στὴ Χαλκηδὸνα τὸ 451 μ.Χ., ἡ ὁποία κατεδίκασε τὸν Εὐτυχή καὶ τοὺς Μονοφυσίτες. Ὑπῆρξε μάλιστα ἡ πρώτη γυναίκα, ποὺ ἦταν παρούσα σὲ Σύνοδο. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀνεκήρυξε ἀγία τὴν αὐτοκράτειρα Πουλχερία. Ἡ μνήμη της τιμᾶται στὶς 17 Φεβρουαρίου ἐκάστου ἔτους.-

<https://el.wikipedia.org/wiki/Πουλχερία>

³ Ὁ ἅγιος ΚΟΣΜΑΣ, ὁ ἐπονομαζόμενος καὶ Μελωδός, μοναχός, ποιητής, Μαΐουμά, Ξένος, Ἰκέτης, Ἱεροσολυμίτης, Ἀγιοπολίτης ἢ Ἀσύγκριτος ἦταν μοναχός ποὺ ἔζησε τὸν 8^ο αἰῶνα μ.Χ.. Ἦταν θετὸς ἀδελφὸς τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, διαπρεπῆς ἐπίσκοπος Μαΐουμά στὴν Παλαιστίνη καὶ ἁματοργάφος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Γεννήθηκε στὰ Ἱεροσόλυμα περὶ τὸ 685 μ.Χ.. Σὲ μικρὴ ἡλικία ἔμεινε ὀρφανός. Υἱοθετήθηκε καὶ ἀνατράφηκε στὴν Κωνσταντινούπολη ἀπὸ τὸν Σέργιο Μανσοῦρ, τὸν πατέρα τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὁ ὁποῖος ἦταν «ὑπουργός» τῶν οικονομικῶν τοῦ χαλίφη τῶν Ἀράβων. Διαπαιδαγωγήθηκε ἀπὸ τὸν λόγιο Καλαβρὸ μοναχὸ Κοσμᾶ. Μαζὺ μὲ τὸν θετὸ ἀδελφὸ του ἐγκατεβίωσε ἀπὸ τὸ 726 μ.Χ. στὴν περιώνυμη μονὴ τοῦ ἀγίου Σάββα τῶν Ἱεροσολύμων, μελετώντας μαζὺ του στὴν πλούσια βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς. Μαζὺ ἀγωνίστηκαν κατὰ τῶν εἰκονομάχων. Τὸ 743 μ.Χ. (ἢ κατ' ἄλλους τὸ 735 μ.Χ.) ἐξελέγη ἐπίσκοπος Μαΐουμά τῆς Φοινίκης (ἐπίνειο τῆς Γάζας, ἡ ἀρχαία Ἀνθηδών). Ἐκεῖ ἐκοιμήθη περὶ τὸ 740 ἢ 750-752 μ.Χ.. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τιμᾶ τὴν ἱερὰ μνήμη του κάθε χρόνο στὶς 14 Ὀκτωβρίου. Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς συνέθεσε πλῆθος θαυμασιῶν ὕμνων, τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν ὁποίων ἐνσωματώθηκε στὰ λειτουργικὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ οἱ ὁποῖοι ψάλλονται μέχρι σήμερα. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, καὶ οἱ πρὶν γνωστοὶ εἶναι : «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε...», «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα...», «Κύματι θαλάσσης...». Οἱ ὕμνοι του ἀποδεικνύουν τὴν ἀρίστη γνώση ἐκ μέρους του τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης, τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας τῶν ἁγίων πατέρων μας.-

https://el.wikipedia.org/wiki/Κοσμᾶς_ο_Ξένος

⁴ γ' οἶκος τοῦ Κοντακίου τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ μελωδοῦ, «Εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Παναγίας Θεοτόκου», ἦχος πλ. β', Wiener Byzantinistische Studien, Constantine A. Trypanis, Fourteen Early Byzantine Cantica, Wien, 1968, σελ. 118 : «Ὑπνον ζωῆς ὑπέστη Μαρία* γρηγοροῦσα τὸ ὄμμα,* μεταστᾶσα σαρκί,* πρεσβεύουσα καὶ σκέπουσα* κοιμήσει μετῆλθε τὴν παροικίαν* καὶ ἐν τόπῳ διάγει τοῦ παραδείσου* ἢ οὐρανῶν* πλατυτέραν σκηνῆς* κτησαμένη νυδὴν* ὥς οὔσα οἶκος καὶ θρόνος* καὶ χωρίον Χριστοῦ πολυχώρητον* τέκνον δὲ ταύτης ὁ Κύριος* μετ' αὐτῆς ὡς συνυπάρχει διὰ παντός,* ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον».-

κοφαντημένο άνθρωπο, κάθε παιδί όρφανό διωγμένο και πεταμένο στους δρόμους. Γι' αυτό και ό παραπάνω ύμνος, αναφέρει χαρακτηριστικά ότι, άν και ή Παναγία μας εύρίσκεται στόν ουρανό, συνεχίζει με τó άγρυπνο βλέμμα της, μέσα στους αιώνες, νά πρεσβεύη πρòς τόν Χριστό και νά προστατεύη κάθε άνθρωπο πού θά ζητήση τήν προστασία και τήν βοήθειά της.

ΣΗΜΕΡΑ, ιδιαιτέρως, ή Παναγία μας, παρουσιάζεται σάν ουράνια προστασία, παντού, σέ όλόκληρη τήν Πατρίδα μας, στήν Ελλάδα μας, στο άγιον Όρος, στο Βέρμιο, στα εύλογημένα νησιά μας, στα νησιά του Αιγαίου, στα Ίόνια, στα Δωδεκάνησα, στήν Κύπρο, στήν Κρήτη, στήν Τήνο, στήν Πάρο, στήν Ρόδο, στη Θράκη, στη Μακεδονία, στήν Ήπειρο, στη Θεσσαλία, στήν Στερεά Ελλάδα, στήν Πελοπόννησο, στις θάλασσες και στα βουνά μας, και μās σκεπάζει μās χαρίζει τήν εύλογία της, με τὰ ουράνια πνευματικά λουλούδια του παραδείσου, όπου κατοικεί. ΣΗΜΕΡΑ ή Παναγία μας, αναπνέει μαζί με τούς μοναχούς και τις μοναχές τών μοναστηριών μας, μαζί με όλους τούς εύσεβείς πιστούς τών ένοριών και τών ιερών παρεκκλησιών μας. ΣΗΜΕΡΑ ή Παναγία μας, χαρίζει τó εύλογημένο μειδιάμά της σέ όλους τούς Όρθοδόξους Χριστιανούς σέ όλόκληρο τόν κόσμο. ΣΗΜΕΡΑ, ή Παναγία μας, ή Όδηγήτρια, μās καθοδηγεί και μās κατευθύνει πρòς τόν Υιό της, τόν Σωτήρα του κόσμου, τόν Θεάνθρωπο Κύριο μας Ίησού Χριστό. Και όπως γράφει ό ευαγγελιστής άγιος Ίωάννης ό Θεολόγος, μόνον, εάν θά πάμε οι ίδιοι πρòς τόν Χριστό, τότε θά μπορέσωμε νά όμολογήσωμε τήν πίστη μας πρòς αυτόν, όπως οι κάτοικοι της πόλεως Συχάρ στη Σαμάρεια πού απήντησαν στήν άγία Φωτεινή τήν Σαμαρείτιδα : « ... και έλεγαν στήν γυναίκα· ή πίστη μας δέν στηρίζεται πια στα δικά σου λόγια, έπειδή έμεις οι ίδιοι τόν έχομε τώρα άκούσει και γνωρίζομε ότι πραγματικά αυτός είναι ό σωτήρας του κόσμου, ό Χριστός»⁵.

Με συγκινητικά και ποιητικά λόγια αναφέρεται στο σεβάσμιο πρόσωπο της Κυρίας Θεοτόκου ό άγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ό θεολόγος, αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως⁶ [329 – 390 μ.Χ.] στο περίφημο και μοναδικό μελούργημά του 'ό Χριστός Πάσχων' : «*Άς μεσιτέψη, Χριστέ, ή μάνα σου και εκείνοι πού έχουν τήν χάρη από τὰ δεσμά πού λύνει. Κυρά μου, σύ, Κυρά, τρισόλβια Κόρη, στόν τόπο κατοικείς όπου οι μακάριοι τήν ύλη τήν θνητή έχεις αποθέσει και έχεις ντυθεί της άφθαρσίας τó ρούχο, πάντοτε άγέραστη και ως θεό σέ ξέρουν, με εύμένεια από ψηλά τὰ λόγια μου άκου· Ένδοξη Κόρη, τις εύχές μου δέξου· μόνο οι θνητοί για τούτο σέ δοξάζουν, πέρα απ' τó λόγο, μάνα είσαι του Χριστού. Γι' αυτό και σου όμιλώ με έμπιστοσύνη, και τούτο τó πλεχτό, Κυρά, στεφάνι απ' άχραντο λιβάδι σου τó φέρνω. Αμέτρητες μ' έχεις άξιώσει χάρες, πάντα από συμφορές με σώζεις πληθος, απ' όρατούς και πιο πολύ*

⁵ Ίω. 4, ⁴² : «... τή τε γυναικί έλεγον ότι ούκέτι δια τήν σήν λαλιάν πιστεύομεν· αυτοί γάρ άκηκόαμεν, και οίδαμεν ότι ούτός έστιν αληθώς ό σωτήρ του κόσμου ό Χριστός».-

⁶ Ό άγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ό Θεολόγος γεννήθηκε στήν Ναζιανζό της Καππαδοκίας τó 329 μ.Χ. και απέθανε στήν ίδια πόλη στις 25 Ίανουαρίου 390 μ.Χ.. Ήταν Έλληνας, Καππαδόκης ιεράρχης και θεολόγος πού διετέλεσε και αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως τόν 4ο αιώνα μ.Χ.. Θεωρείται εύρέως ως ό πλέον ταλαντούχος ρήτορας μεταξύ τών άγιών Πατέρων της Έκκλησίας μας. Ως κλασσικά εκπαιδευμένος όμιλητής και φιλόσοφος του αρχαίου έλληνικού πολιτισμού, τόν συνεδύασε τελείως με τήν χριστιανική έκκλησία τών πρώτων χρόνων της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Ό ίδιος άπετέλεσε ένα σημαντικώτατο παράγοντα στήν έκφραση της όρθοδόξου θεολογίας για τήν άγία Τριάδα μεταξύ τών έλληνόφωνων και τών λατινοφώνων θεολόγων. Τὰ περισσότερα από τὰ έργα του αποτελούν σημαντική πηγή για τούς θεολόγους όλων τών εποχών, ειδικά όσον άφορά στη σχέση τών τριών προσώπων της άγίας Τριάδος. Ήταν άδελφικός φίλος του Μεγάλου Βασιλείου και μαζί με τόν άγιο Ίωάννη τόν Χρυσόστομο είναι οι τρεις μεγάλοι Ίεράρχες της Έκκλησίας μας, πού ώρίσθηκαν από τήν εποχή του Βυζαντίου, προστάτες της έλληνικής παιδείας.-

https://el.wikipedia.org/wiki/Γρηγόριος_Ναζιανζηνός_ο_Θεολόγος

ἀπὸ ἐχθροὺς ἀοράτους. Ἄς κλείσω τὴν ζωὴ ὅπως τὴν ἔχω ἀρχίσει, σένα προστάτισά μου ἔχοντας πάντα, καλὸδεχτο μεσίτη στοῦ Παιδί σου, μὲ ὅσους ἀγνοῦς τὸ θέλημά του ἐπράξαν. Σὲ τιμωρία νὰ πέσω μὴν ἀφήσης, χαρὰ τοῦ ψυχοκτόνου ἐχθροῦ νὰ μὴν γίνω· προστάτεψέ με ἀπὸ φωτιά καὶ σκοτάδι· ⁷ ἡ πίστη μου καὶ ἡ χάρη σου ἂς μὲ σώσουν⁸. Σὲ σένα φάνηκε τοῦ Θεοῦ ἡ χάρη καὶ ὁ ὕμνος πὺν πλέκω αὐτὸς εἶναι δικός σου. Σὲ χαιρετῶ Παρθένε μάνα, ὦ Κόρη, στίς χάρες πὺν εἶσαι ἡ μεγαλύτερη ἀπὸ ὅλες τίς ἀγνές γυναῖκες, καὶ ἡ ἀνώτερη ἀπὸ τὰ τάγματα τὰ οὐράνια· Παντάνασσα, Κυρά, χαρὰ τοῦ κόσμου, πάντοτε θέλεις τὸ καλὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ πιὸ τρανὴ γιὰ ἐμένα εἶσαι σωτηρία»⁹.

Αὕτὴ ἡ συνεχὴς παρουσία τῆς Παναγίας στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ ἡ εὐλογημένη προστασία καὶ σκέπη τῆς σὲ κάθε χριστιανὸ πὺν ἀναζητεῖ τὴν ἀνάπαυση καὶ τὴν ξεκούραση τῆς ψυχῆς του καὶ πὺν ἀναμένει τὴν λύτρωση ἀπὸ τὰ πάθη του ἀλλὰ καὶ τὴν φώτισή του μὲ τὴν χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀποτελοῦν, μέσα στὴ σύγχρονη ἐποχή μας, πὺν ταλανίζεται ἀπὸ τὸ χάος τῆς διαστροφῆς καὶ ἀπὸ τὴν ἀσυδοσία τοῦ ἐγωΐσμου καὶ τῆς φιλαυτίας, τὴν μοναδικὴ ὁδὸ τῆς παρηγορίας καὶ τῆς γαλήνης, πάντοτε μέσα στὴν ἀγάπη καὶ στὴν χαρὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Παλαμᾶς¹⁰, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης γράφει τὸν 14^ο αἰῶνα μ.Χ. γιὰ ὅλα ὅσα συνέβησαν κατὰ τὴν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου καὶ ἀναφέρει μετα-

⁷ Κολ. 1, ¹³ : «Ὁς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτοῦ καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ». «Ὁ Θεὸς Πατέρας μᾶς ἐλύτρωσε ἀπὸ τὴν σκοτεινὴ ἐξουσία τοῦ σατανᾶ καὶ μᾶς ἐπολιτογράφησε στὴν βασιλεία τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ του».-

⁸ Ῥωμ. 3, ²⁴ : «Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». «Ὁ Θεὸς ὁμῶς τοὺς δικαίῳν χωρὶς ἀντάλλαγμα, μὲ τὴν χάρη του. Γι' αὐτὸ ἔστειλε τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ νὰ μᾶς ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία».-

⁹ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου, «Ὁ Χριστὸς πάσχων», ΕΠΕ, τόμ. 8, σελ. 244, ³⁰ - σελ. 247, ¹⁻²⁹ : «Πρέσβιν δεδεξο μητέρα σὴν, ὦ Λόγε, σφᾶς δ' οἷς δέδωκας δεσμολύτιν σου χάριν. Πότνια, πότνια, παμμάκαιρα Παρθένε, σὺ μὲν μακάρων δάπεδον ναίεις πόλον, ἅπαν πάχος βρότειν ἀλλαξαμένη ἀφθαρσίας τ' ἄμφιον ἐστολισμένη αἰετ' ἀγήρως ὡς θεὸς δ' ἐγνωσμένη· λόγοις δ' ἐμοῖς ἄνωθεν εὐμενὴς ἔσο. Ναι ναί, Κόρη πάγκλυτε, τοὺς λόγους δέχου· μόνον γὰρ ἐστὶ τοῦτό σοι βροτῶν γέρας, ὡς τοῦ Λόγου σοι μητρί, κἂν ὑπὲρ λόγον. Ὅθεν πεποιθὼς σ' ἐν λόγοις ἀμειβομαι καὶ σοι στέφανον πλεκτὸν ἐξ ἀκηράτου λειμῶνος, ὦ δέσποινα, κοσμήσας φέρω, ἀνθ' ὧν με πολλῶν ἡξίωσας χαρίτων, αἰετ' ἐρὺν συμφορῶν πολυτρόπων, ἐχθρῶν ὁρατῶν, ἀοράτων τε πλέον. Τέλος δὲ κάμψαιμι· ὥσπερ ἡρξάμην βίου, πλουτῶν αἰετ' σε προστάτιν παντὸς βίου καὶ πρέσβιν εὐπρόσδεκτον εἰς σὸν Υἱέα σὺν εὐαρεστήσασιν αὐτῷ φιλάγνοις. Μὴ γοῦν ἐάσης ἐκδοθῆναι βασάνοις καὶ χάρμ' ἔσθθαι δυσμενεῖ ψυχοφθόρῳ. Πρόστηθι καὶ ῥύσαι δὲ πυρὸς καὶ σκοτοῦς, πίστει δικαιούσά με καὶ χάριτί σου· ἐν σοὶ γὰρ ὥπται χάρις ἡμῖν ἐκ Θεοῦ, καὶ σοὶ χαριστήριον ὕμνον νῦν πλέκω. Χαίρ' ὦ Κόρη πάγχαρτε, μητὲρ παρθένε, καλλίστα πασῶν παρθένων ὑπερτάτη, οὐρανίωνων ταγμάτων ὑπερτέρα, δέσποινα, παντάνασσα, χάρμα τοῦ γένους· αἰετ' ποτ' εὐφρονοῦσα τυγχάνεις γένει κάμοι μεγίστη πανταχοῦ σωτηρία».-

¹⁰ Ὁ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Παλαμᾶς γεννήθηκε τὸ 1296 μ.Χ. στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἀπέθανε στίς 14 Νοεμβρίου 1359 στὴν Θεσσαλονίκη, καὶ ἦταν μικρασιάτης μέγας θεολόγος, φιλόσοφος, καὶ λογιώτατος ἐπίσκοπος, μέγας ἀγωνιστὴς ἐναντίον τῶν αἵρετικῶν διδασκαλιῶν καὶ ἀπόψεων πὺν δὲν δέχονταν ὅτι οἱ ἐν-ἐργεῖες τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄκτιστες. Ὁ ἴδιος, ὡς μοναχὸς τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ἀνεδείχθη ὁ ὑπέρμαχος τοῦ θεολογικοῦ ἡσυχασμοῦ. Αὐτὸς τὸν ἐθεμελίωσε καὶ ἀνεδείχθη μία ἀπὸ τίς μεγαλύτερες θεολογικὲς προσωπικότητες τῆς ὑστεροβυζαντινῆς περιόδου. Μορφώθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη στίς ἐγκύκλιες σπουδὲς καὶ στὴν φιλοσοφία ἀπὸ τὸν Θεόδωρο Μετοχίτη, τὸν πρῦτανι τότε τοῦ πανεπιστημίου καὶ πρῶθυπουργό. Στὸ τέλος μιᾶς διαλέξεως τοῦ ἁγίου Γρηγορίου περὶ τῆς συλλογιστικῆς μεθόδου τοῦ Ἀριστοτέλη, πὺν ἐγίνε στὰ ἀνάκτορα, ὁ Μετοχίτης εἶπε ὅτι, καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀριστοτέλης θὰ τὸν ἐπαινοῦσε ἐὰν ἦταν παρῶν. Τὰ πρῶτα ἐκεῖνα χρόνια τῆς ζωῆς του τὰ ἐπέρασε στὰ ἀνάκτορα, διότι μετὰ ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα του, πὺν ἦταν συγκλητικὸς, τελοῦσε ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ αὐτοκράτορα Ἀνδρονίκου Β' καὶ ἦταν φίλος τοῦ ἐγγονοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Ἀνδρονίκου. Ἄν καὶ ὅλοι τὸν προώριζαν γιὰ ὑψηλὰ ἀξιώματα, αὐτὸς προετίμησε τὴν ἀσκήση καὶ κατέληξε τελικῶς στὸ ἅγιο Ὄρος. Γιὰ πρώτη φορὰ ἀντεμετώπισε τὸν Βαρλαάμ, ὅταν, ὁ τελευταῖος, μετέχοντας σὲ συζητήσεις μὲ ἐκπροσώπους τῆς ἐκκλησίας τῆς Δύσεως, προέβαλε τὴν ἀγνωστικίζουσα θεωρία ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὁμιλοῦμε μὲ βεβαιότητα περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀδύνατη ἡ διεισδυσή τοῦ νοῦ στίς κινήσεις τοῦ ἀκαταλήπτου Θεοῦ. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἀντέταξε ὅτι τοὺς Ὁρθοδόξους χωρίζουν ἀπὸ τοὺς Λατίνους οὐσιώδεις διαφορὲς καὶ ὄχι ἀσήμαντα πράγματα ἢ ὀνόματα. Αὐτὴν τὴν θεολογικὴ ἀντίθεση ἐνέτεινε ἀργότερα ἡ διαφω-

ξὺ τῶν ἄλλων : «Βλέπετε ὅλη τὴν κτίση πὺ δοξολογεῖ αὐτὴν τὴν ἀειπάρθενο, καὶ ὄχι σὲ πε-
ρασμένα ἔτη, ἀλλὰ στὸν αἰῶνα καὶ στὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνα ; Μποροῦμε, λοιπόν, ἀπὸ αὐτὸ νὰ
κατανόησωμε, ὅτι οὔτε ἐκείνη δὲν θὰ σταματήσει ποτὲ σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες νὰ εὐεργετῇ ὅλη
τὴν κτίση· δὲν ἐννοῶ, βέβαια, μόνον τὴν ἰδική μας, ἀλλὰ καὶ αὐτὲς τὶς αὐλὲς καὶ ὑπερφυεῖς
ταξιαρχίες. Γιατὶ τὸ ὅτι καὶ αὐτές, μόνον μαζὺ μὲ ἡμᾶς καὶ μέσῳ αὐτῆς μετέχουν καὶ ἐγγίζουσιν
τὸν Θεό, τὴν ἀψαυστὴ ἐκείνη φύση, τὸ ἐδήλωσε καθαρὰ ὁ Ἡσαΐας ¹¹. Γιατὶ δὲν εἶδε αὐτὸς τὸν
Σεραφίμ νὰ παίρνη τὸν ἄνθρακα ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς νὰ μεσολαβῇ κάτι, ἀλλὰ τὸν πῆ-
ρε μὲ λαβίδα, μὲ τὴν ὁποία ἤγγισε καὶ τὰ προφητικά χεῖλη δίνοντας τὴν κάθαρση, καὶ αὐτὸ τὸ
φαινόμενο τῆς λαβίδας ἦταν τὸ ἴδιο μὲ ἐκεῖνο τὸ μεγάλο θέαμα, τὸ ὁποῖο εἶδε ὁ Μωϋσῆς, τὴν
βάτο πὺ ἦταν ἀναμμένη, ἀλλὰ δὲν καταφλεγόταν¹². Καὶ ποῖος δὲν γνωρίζει, ὅτι ἡ Παρ-
θενομήτωρ εἶναι ἐκείνη, ἡ βάτος, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ λαβίδα, πὺ συνέλαβε κατὰ τρόπο ἀπυρ-
πόλητο τὸ θεῖο πῦρ, καὶ ἀφοῦ σὲ αὐτὸ ὑπηρέτησε ὁ ἀρχάγγελος κατὰ τὴν σύλληψη καὶ συν-
ένωσε μέσῳ αὐτῆς αὐτὸν πὺ σηκώνει τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου, μὲ τὸ ἀνθρώπινο γένος, καὶ
μᾶς ἐκαθάρισε μὲ τὴν ἀνέκφραστη συνένωση ; Ἄρα, λοιπόν, μόνη αὐτὴ εἶναι μεθόριον τῆς κτι-
στῆς καὶ τῆς ἀκτίστου φύσεως, καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Θεό, ἐὰν δὲν κατὰ-
λαμπρυνθῇ πραγματικὰ ἀπὸ τὴν θεόλαμπρην ἀληθινὰ λυχνία· γιατί λέγει ὁ ψαλμός «ὁ Θεὸς
εὐρίσκεται στὸ μέσο αὐτῆς καὶ δὲν θὰ σαλευθῇ¹³»¹⁴.

νία γιὰ τὴν ἀσκητικὴ μέθοδο τῆς «νοερᾶς» λεγομένης προσευχῆς. Τότε, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν ἡσυχαστῶν
μετέβη στὴν Θεσσαλονίκη καὶ στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ τὴν ὑποστήριξη τῶν ἀπόψεών του, τὶς ὁποῖες
ἐπεκύρωσε διπλὴ ἀγία Σύνοδος στὴν πρωτεύουσα τὸ 1341 μ.Χ.. Στὴν δεύτερη φάση τῆς ἡσυχαστικῆς ἐξιδος,
ἡ ὁποία συμπίπτει μὲ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον μεταξὺ Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ καὶ Ἰωάννου Παλαιολόγου, ὁ ἁ-
γίος Γρηγόριος, εὐρισκόμενος κατὰ τὸ πλεῖστον στὴν φυλακή, εἶχε σὰν θεολογικὸ τοῦ ἀντίπαλον τὸν Γρη-
γόριον Ἀκίνδυνον. Στὴν τρίτη φάση, μετὰ ἀπὸ τὴν νίκη τοῦ Καντακουζηνοῦ, ἐξελέγη μητροπολίτης Θεσσα-
λονίκης (1347 μ.Χ.), ὅπου ἐγκατεστάθη μὲ πολλὴ καθυστέρηση λόγω τῶν ἀντιρρήσεων τῶν ἀντικαντακου-
ζηνικῶν Ζηλωτῶν οἱ ὁποῖοι κατεῖχαν τὴν πόλιν. Ἔργο τοῦ πλέον ὑπῆρξε ἡ συμφιλίωση τῶν πολιτικῶν με-
ριδῶν τῆς πόλεως, τὴν ὁποία ἐπέτυχε, καὶ ἡ συνέχιση τοῦ θεολογικοῦ ἀγῶνα μὲ ἀντίπαλον αὐτὴν τὴν φορὰ
τὸν Νικηφόρον Γρηγορᾶ. Ἡ μεγάλη δραστηριότητά του τοῦ ἐστοίχισε μετὰξὺ ἄλλων καὶ μία αἰχμαλωσία ὑ-
πὸ τούρκων πειρατῶν. Ἀπὸ τὰ συγγράμματά του, τὰ ὁποῖα καταλαμβάνουν πέντε (5) ὀγκῶδεις τόμους, ἀξιο-
μνημόνευτα εἶναι : οἱ δύο (2) «Αποδεικτικοὶ Λόγοι», οἱ κατὰ τοῦ Βαρλαάμ Λόγοι «ὑπὲρ τῶν Ἡσυχαστῶν», οἱ
ἑπτὰ (7) «Ἀντιρρητικοὶ Λόγοι κατὰ Ἀκινδύνου», οἱ τέσσαρες (4) «Λόγοι κατὰ Γρηγορᾶ», τὰ ἑκατὸν πενήντα (150)
«Κεφάλαια», καὶ οἱ σφριζόμενες «Ὁμιλίαι» του. Εἶναι ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἡ μνήμη του ἐορ-
τάζεται στίς 14 Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους, καὶ κατὰ τὴν Β' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν.-

(Παναγιώτου Κ. Χρήστου, Ἐκκλησιαστικὴ Γραμματολογία, Πατέρες καὶ Θεολόγοι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐκδο-
τικὸς οἶκος Κυρομάνος, Τόμος Β', σελ. 44-49) & https://el.wikipedia.org/wiki/Γρηγόριος_Παλαμάς

¹¹ **Ἡσ. 6, 6-7** : «Καὶ ἀπεστάλη πρὸς με ἐν τῶν Σεραφίμ, καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ
θυσιαστηρίου, καὶ ἤψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἤψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας
σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ». «Πέταξε τότε καὶ ἦλθε κοντά μου ἓνα ἀπὸ τὰ σεραφίμ, κρατώντας ἓνα
κάρβουνο ἀναμμένο, πὺ τὸ εἶχε πάρει μὲ λαβίδα ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον. Μὲ αὐτὸ ἤγγιξε τὸ στόμα μου καὶ εἶπε·
κοίτα, αὐτὸ ἤγγιξε τὰ χεῖλη σου καὶ ἡ ἀνομία σου ἐξαλειφθήκε· ἡ ἁμαρτία σου ἔχει συγχωρεθεῖ».-

¹² **Ἐξ. 3, 2-3** : «Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἐν πυρὶ φλογὸς ἐκ τοῦ βάτου, καὶ ὅρα ὅτι ὁ βάτος καίεται πυρὶ, ὁ δὲ
βάτος οὐ κατεκαίετο. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὄραμα τὸ μέγα τοῦτο, ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάτος». «Τότε τοῦ
φανερώθηκε ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου μέσα σὲ πύρινη φλόγα πὺ ἐβγαίνει ἀπὸ μία βάτο. Ὁ Μωϋσῆς εἶδε
ὅτι ἐνῶ ἡ βάτος εἶχε πάρει φωτιά καὶ ἦταν μέσα στίς φλόγες δὲν καίγεται γιὰ νὰ γίνῃ στάχτη. Εἶπε, λοιπόν· ἂς
πάω νὰ δῶ αὐτὸ τὸ παράδοξο θέαμα, γιατί δὲν καίγεται ἡ βάτος».-

¹³ **Ψαλμ. 45, 5-6α** : «Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὀρμήματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ· ἡγίασε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψι-
στος. Ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ σαλευθήσεται...». «Τοῦ ποταμοῦ τὰ παρακλάδια κάμνουν νὰ ἀγάλλεται ἡ πό-
λις τοῦ Θεοῦ· ἡ ἀγιώτερη ἀνάμεσα στίς κατοικίες τοῦ Ὑψίστου. Στὸ μέσον τῆς εἶναι ὁ Θεὸς καὶ δὲν κλονίζεται».-

¹⁴ ἁγίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Παλαμᾶ, ὁμιλία ΑΖ' εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς πανυπεράγνου Δεσποίνης ἡ-
μῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ΕΠΕ Γρηγορίου Παλαμᾶ Ἔργα, Τόμ. 10, σελ. 456, ¹⁶ - 459, ¹⁻¹³ : «Ὅρατε
πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐξομολογουμένην τῇ Μητροπαρθένῳ ταύτῃ, καὶ οὐκ ἐν πεπερασμένοις ἔτεσιν, ἀλλ' εἰς τὸν αἰῶ-
να καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος ; Συννοῶν οὖν ἐστὶν ἐντεῦθεν, ὡς οὐδ' ἐκείνη λήξει διὰ τοῦ παντός αἰῶνος εὐ-
ποιούσα πᾶσαν κτίσιν οὐ τὴν καθ' ἡμᾶς λέγω μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς αὐλὲς καὶ ὑπερφυεῖς ταξιαρχίας. Ὅτι
γὰρ σὺν ἡμῖν καὶ αὐταὶ δι' αὐτῆς μόνης μετέχουσιν τε καὶ ψαύουσιν Θεοῦ, τῆς ἀψάυστου φύσεως ἐκείνης, Ἡσαΐας
τηλαυγῶς ἐδήλωσεν· οὐ γὰρ ἀμέσως ἐώρακε τὸν Σεραφίμ ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου τὸν ἄνθρακα λαβόντα, ἀλλὰ διὰ

Ἐξιστορῶντας τὰ γεγονότα τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, σὲ ἓνα σημαντικό ἐγκώμιό του πρὸς αὐτὴν, ὁ ἅγιος ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Στουδίτης¹⁵, γράφει μεταξύ τῶν ἄλλων : «*Ἀλλὰ ἃς μᾶς διηγηθῇ ἡ Σιών τὰ παράδοξα τῆς ἡμέρας. Εἶχε συμπληρωθεῖ τὸ ὄριο τῆς ζωῆς της. Εἶχε ἔλθει ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεώς της. Προαισθάνθηκε ἡ Παναγία, σὰν μητέρα τοῦ Θεοῦ, τὴν στιγμή τῆς μεταστάσεώς της. Πόσο μεγαλύτερο ἄλλωστε χρόνο, φιλόχριστοί μου, θὰ μπορούσε νὰ δώσῃ κάποιος βλέποντάς τα ὅλα σὰν δούλος, στὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀρχιπροφήτιδα; Καὶ ὅταν τὰ αἰσθάνθηκε αὐτὰ καὶ τὰ ἔμαθε, τί μᾶς παρουσιάζει ὁ λόγος ὅτι εἶπε; Ἦλθε ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου μου. Ἦλθε ὁ χρόνος τῆς ἀποδημίας μου σὲ σένα. Ἄς παρουσιασθοῦν αὐτοὶ ποὺ θὰ τελέσουν τὰ ἐντάφια νόμιμα, Δέσποτα. Ἄς ἔλθουν οἱ ὑπηρέτες ποὺ θὰ βοηθήσουν στὴν κηδεία. Καὶ στὰ χέρια σου βέβαια θὰ παραδώσω τὸ πνεῦμα μου, καὶ στὶς παλάμες τῶν μαθητῶν σου τὸ ἀνέγγιχτο καὶ θεοδόχο σῶμα μου, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀνέτειλες σὺ ἡ ἀθανασία, γιὰ νὰ τὸ κηδέψουν. Ἄς παραστοῦν οἱ διασκορπισμένοι στὰ πέρατα τῆς γῆς γιὰ νὰ χαροῦν, οἱ κήρυκες καὶ ὑπηρέτες τοῦ εὐαγγελίου σου...»¹⁶.*

τῆς λαβίδος ἔλαβε, δι' ἧς καὶ τῶν προφητικῶν ἤψατο χειλέων τὴν κάθαρσιν διδούς· τοῦτο δὲ ἦν τὸ τῆς λαβίδος· ἐκείνῳ τῷ μεγάλῳ θεάματι ταῦτόν, ὁ Μωϋσῆς ἑώρακε, βάτον ἐκ πυρὸς ἡμένην καὶ μὴ καταφλεγομένην. Τίς δὲ οὐκ οἶδεν, ὡς ἡ Παρθενομήτωρ ἐκείνη τε ἡ βάτος καὶ αὕτη ἡ λαβίς ἐστιν, ἡ τὸ θεῖον πῦρ ἀπυρπολήτως συλλαβοῦσα, κὰν τοῦτο διακονήσαντος ἀρχαγγέλου τῇ συλλήψει καὶ τὸν αἶροντα τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου δι' αὐτῆς συνάψαντος τῷ ἀνθρωπείῳ γένει καὶ διὰ τῆς ἀρρήτου συναφείας ἡμᾶς περικαθάραντος ; Οὐκοῦν αὕτη μόνη μεθόριον ἐστὶ κτιστῆς καὶ ἀκτίστου φύσεως, καὶ οὐδεὶς ἂν ἔλθοι πρὸς Θεόν, εἰ μὴ δι' αὐτῆς ὡς ἀληθῶς κατανασθῇ τῆς θεαυγοῦς ὡς ἀληθῶς λυχνίας· ὁ Θεὸς γὰρ ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται· φησὶν».-

¹⁵ Ὁ ἅγιος ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Στουδίτης γεννήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 759 μ.Χ. καὶ ἦταν μοναχός, συγγραφέας καὶ μέγας ὑπερασπιστὴς τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Ἀρχικὰ διετέλεσε ἡγούμενος στὴ Μονὴ Σακκουδίωνος στὴν Προῦσα, ὅπου διαδέχθηκε τὸν θεῖο του Πλάτωνα. Ὁ θεῖος του καὶ ἡ μητέρα του, ποὺ ὀνομαζόταν Θεοκτίστη τοῦ ἐνέπνευσαν τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸ μοναχικὸ βίον. Ὁ ἅγιος Θεόδωρος προσεπάθησε νὰ ἀνυψώσῃ τὸν μοναχικὸ βίον, ἀλλὰ ἐνεπλάκη σὲ πολιτικὲς καὶ ἐκκλησιαστικὲς ἐριδες μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξορισθῇ τέσσερις φορές. Τὸ 796 μ.Χ. τιμωρήθηκε μὲ ῥαβδισμό καὶ ἐξορίσθηκε γιὰ ἓνα ἔτος στὴ Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνο ΣΤ', διότι ἀντιτάχθηκε στὸν παράνομο (δεύτερο) γάμο τοῦ τελευταίου μὲ τὴν συγγενὴ τοῦ Θεοδώρου, τὴν Θεοδότη, τὴν ὁποία εἶχε θαλαμηπόλο, ἐλέγχοντας παράλληλα τὸν Πατριάρχη Ταράσιο, ποὺ εἶχε ἀνεχθεῖ τὸ γάμο. Τὸ 797 μ.Χ. ἐγκαταστάθηκε στὴ Μονὴ Στουδίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποία ἀνέδειξε σὲ κυψέλη κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς δραστηριότητος, συγκροτῶντας συνεργεῖα ἀντιγραφῆς ἱερῶν χειρογράφων. Τότε ἀπέκτησε τὸ προσωνύμιον Στουδίτης. Τὸ 809 μ.Χ. ἐξωρίσθηκε πάλι ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Νικηφόρο Α', διότι ἐστηλίτευσε ὡς ἀντικανονικὴ τὴν ἐκλογὴ ὡς Πατριάρχη τοῦ αὐτοκρατορικοῦ μυστικοσυμβούλου Νικηφόρου καὶ ἀρνήθηκε νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἄρση τοῦ ἀφορισμοῦ τοῦ ἱερέως Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος εἶχε εὐλογῆσει τὸν παράνομο γάμο τοῦ Κωνσταντίνου ΣΤ'. Ἀργότερα ἐξωρίσθηκε γιὰ τρίτη φορὰ ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Λέοντα Ε' τὸν Ἀρμένιο, ὡς ὑπερασπιστὴς τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Σὲ πείσμα τοῦ αὐτοκράτορα ἐτέλεσε ἐπίσημη λιτανεὶα τῶν ἱερῶν εἰκόνων στοὺς δρόμους τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ συνέχισε νὰ τις ὑπερασπίζεται μὲ σθένος ἀπὸ τὸν τόπο τῆς ἐξορίας του, παρὰ τοὺς βασανισμοὺς ποὺ ὑπέστη. Ἐξωρίσθηκε γιὰ τέταρτη φορὰ ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Β' τὸν Τραυλὸ καὶ ἐκοιμήθη ἐξόριστος τὸ 826 μ.Χ. σὲ ἡλικία 67 ἐτῶν. Ἐτάφη στὴν Πρίγκηπο, ἀλλὰ τὸ 844 μ.Χ. ἐγίνε ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων του στὴ Μονὴ Στουδίου. Ὑπῆρξε ὕμνογράφος καὶ συγγραφέας πολλῶν ἀσκητικῶν, θεολογικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἔργων, καθὼς καὶ ἐπιστολῶν. Συνέθεσε μέρος τοῦ Τριωδίου μὲ τὸν ἀδελφὸ του Ἰωσήφ, ἀρχιεπίσκοπο Θεσσαλονίκης. Σφῶνται 500 καὶ πλέον ἐπιστολές του, κυρίως κατὰ τῶν εἰκονομάχων, ποὺ ἀποτελοῦν σπουδαία πηγὴ γιὰ τὴν βυζαντινὴ ἐποχὴ τοῦ 9^{ου} αἰῶνος μ.Χ.. Οἱ μοναστικοὶ κανόνες ποὺ ἐθέσπισε στὴ Μονὴ Στουδίου σταδιακὰ ἐπεκράτησαν σὲ ὅλες τὶς μονὲς τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται στίς 11 Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους.-

https://el.wikipedia.org/wiki/Ἅγιος_Θεόδωρος_ο_Στουδίτης

¹⁶ ἁγίου ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Στουδίτου, Ἐγκώμιον εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ΕΠΕ Φιλοκαλία τῶν Νηπτικῶν καὶ Ἀσκητικῶν, Τόμ. 18, σελ. 70, ¹⁴⁻²⁷ - 71, ¹⁵⁻²⁹ : «*Ἀλλ' ἡ Σιών ἡμῖν ἀφηγεῖσθαι τὰ τῆς ἡμέρας παράδοξα· πεπληρωτο τοίνυν τὸ τῆς ζωῆς ὁροθέσιον· παρὴν ἡ τῆς ἀναλύσεως ὥρα· προέγνω ὡς οἶα Θεοῦ μήτηρ ἡ παναγία τὸ τῆς μεταστάσεως στάδιον. Πόσον γὰρ δοίη τις τὸ μείζον, ὦ φιλόχριστοι, πρὸς πάντα τὸν δουλικῶς ὀρῶντα, τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀρχιπροφήτιδι; Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἦσθετο καὶ μεμάθηκεν, οἶα ἡμῖν ὁ λόγος ἀνακαλεῖσθαι αὐτὴν ὑποφαίνει; Ἦκεν ἡμέρα τῆς ἐξόδου μου· ἦκεν ὁ χρόνος τῆς πρὸς σὲ ἐκδημίας μου· παρέστω· σάν μοι οἱ λειτουργήσαντες τὰ ἐντάφια, Δέσποτα· ἐπισταίησαν οἱ τὴν κηδεὶαν συντελέσοντες διάκονοι. Καὶ εἰς μὲν χεῖρας σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμα μου, παλάμαις δὲ τῶν μαθητῶν σου τὸ ἄψαυστον καὶ θεοδόχον σῶμα μου, ἐξ οὐπερ σὺ ἡ ἀθανασία ἀνατέταλκας, ἐκκομίσασθαι· παραστήτωσάν μοι οἱ ἐν τοῖς πέρασι διεσπαρμένοι πρὸς εὐφροσύνην μου, οἱ κήρυκες καὶ ὑπηρέται τοῦ εὐαγγελίου σου...».-*

Άγαπητοί μου και αγαπητές μου,

Μεγάλη έορτή σήμερα ! Ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ, με γαλήνη, με θεία εὐωδία, με τὶς ψαλμωδίες τῶν ἁγίων ἀγγέλων, με τὴν ἄπειρη ταπείνωσή της, με τὴν φωτισμένη πλέον ἀπὸ τὸ ἄκτιστο φῶς τοῦ Θεοῦ ὑπαρξή της, ταξιδεύει πρὸς τὰ οὐράνια παλάτια τοῦ πα-
ραδείσου, ἐκεῖ πού εὐρίσκεται πλέον ὁ ἀναστημένος Χριστός, ὁ ἀγαπημένος της υἱός.

Ἡ προσευχή μας, ἡ παράκλησή μας, ἡ συνομιλία μας μαζί της, πρέπει νὰ εἶναι δυ-
νατή, ἀληθινή, γεμάτη ἀπὸ εὐγνωμοσύνη καὶ εὐχαριστίες, πλημμυρισμένη ἀπὸ τὰ δά-
κρυα τῆς ψυχῆς μας, γιὰ τὰ ὅσα αἰῶνες τώρα ἔχει προσφέρει στὴν πληγωμένη ἀπὸ τὴν
ἁμαρτία καὶ τὸν θάνατο ἀνθρωπότητα, γιὰ τὰ ὅσα ἔχει χαρίσει σὲ κάθε ἀνθρωπο πονεμέ-
νο, ἀσθενῆ καὶ τραυματισμένο ἀπὸ τὶς κακουχίες τῆς ζωῆς πού καταφεύγει σὲ αὐτήν,
ἀλλὰ γιὰ τὰ ὅσα με τὴν αἰωνία καὶ πάναγνη καθαρότητά της, ἀδιαλείπτως συνεχίζει νὰ
χαρίζει καὶ νὰ δωρίζει σὲ ὁλόκληρο τὸν κόσμο, στὴν πατρίδα μας, στὶς οἰκογένειές μας
καὶ στὰ παιδιά μας.

Ἄς προσευχηθοῦμε πρὸς αὐτήν, μαζί με τὸν ἅγιο ΘΕΟΔΩΡΟ τὸν Στουδίτη : *«Πόσο
θαυμαστή ἀλήθεια εἶναι ἡ ἔνδοξη καὶ λαμπρὴ πανηγυρὴ σου! Πόσο θαυμαστὴ καὶ θαυμα-
τουργικὴ εἶναι ἡ μετάστασή σου! Πόσο θαυμαστός εἶναι ὁ ἔνταφιασμός σου πού χαρίζει ζωὴ
καὶ δωρίζει ἀφθαρσία, ὧ σὺ πού ἐγέννησες τὸ φῶς! Ἀλλὰ τώρα πού διέσχισες τὰ σύννεφα
καὶ ἀνέβηκες στὸν οὐρανὸ καὶ μῆκες στὰ ἅγια τῶν ἁγίων με φωνὴ ἀγαλλιᾶσεως καὶ δοξο-
λογίας, εὐλόγησε, Θεοτόκε, τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, στέλνοντας με τὶς πρεσβεῖες σου εὐ-
κράτους ἀέρες, χαρίζοντας βροχὲς στὸν κατάλληλο καιρὸ, κάνοντας οὐριους τοὺς ἀνέμους,
τῇ γῇ νὰ δίνη καρποὺς καλοὺς, τὴν Ἐκκλησίαν νὰ εἰρηνεύη, τὴν Ὁρθοδοξίαν νὰ εἶναι δυνατὴ,
φροντίζοντας ὅλο τὸ πλήρωμα τῶν χριστιανῶν»¹⁷.*

Μιὰ προσευχή, λοιπόν, πρὸς αὐτήν, ἀπὸ ὅλους ἐμᾶς τὰ ἀδύναμα καὶ ἀνυπάκουα
παιδιά της :

ΠΑΝΑΓΙΑ μας, σκέπασέ μας, βοήθησέ μας, στήριξέ μας, καθοδήγησέ μας, μὴ μᾶς
ἐγκαταλείψης, μὴ μᾶς ἀφήσης, δώσε μας τὸ αἰώνιο χαμόγελο τῆς σωτηρίας, μέσα στὴν
βασιλεία τῶν οὐρανῶν, στὴν ὁποία ζεῖς καὶ θὰ ὑπάρχῃς αἰωνίως.

Εὐχέτης πρὸς τὴν Κυρία Θεοτόκο, καὶ Αειπάρθενο Μαρία,
τὴν βασίλισσα τῶν ἁγίων Ἀγγέλων καὶ τὴν προστασία ὅλων τῶν ἀνθρώπων,
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

φιλίππων, νεαπολεως καὶ θασον
στεφανος

† Ο ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ & ΘΑΣΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

¹⁷ ἁγίου ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Στουδίτου, ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 76, ²⁵ - 79, ¹⁻³ : «Ἀλλ' ὦ τῆς ἐπιφανοῦς σου καὶ λαμπρᾶς
πανηγύρεως! Ὡ τῆς σημειοφόρου καὶ θαυματοποιοῦ μεταστάσεώς σου! Ὡ τῆς ζωοπαρόχου καὶ ἀειφθαρτοδωρή-
του ἔνταφιάσεώς σου τῆς φωτοκυήτορος! Ἀλλὰ τὰς νεφέλας διασχοῦσα καὶ εἰς οὐρανὸν ἀνιῶσα καὶ εἰς τὰ ἅγια
τῶν ἁγίων εἰσιῶσα, ἐν φωνῇ ἀγαλλιᾶσεώς τε καὶ ἐξομολογήσεως κατευλογῆσαι ἀξίωσον, Θεοτόκε, τὰ τῆς οἰ-
κουμένης πέρατα' πρεσβεῖαις σου τοὺς ἀέρας εὐκρατοῦσα, τοὺς ὄμβρους εὐκαίρως δωρουμένη, τοὺς ἀνέμους εὐ-
θετοῦσα, τὴν γῆν εὐκαρποῦσα, τὴν Ἐκκλησίαν εἰρηνεύουσα, τὴν Ὁρθοδοξίαν κρατύνουσα, ἅπαν τὸ χριστιανῶν
φῶλον περιέπουσα».-